

ження цих польських істориків є суперечливими. Зокрема, вони першою в Україні вважають папірню у Радомишлі, яка була закладена київським архимандритом Є. Плетенецьким.

Значний інформаційний матеріал з теми представлений також у енциклопедичних польських виданнях та історичних атласах. Щодо останніх, то тут варто зупинитись на історичному атласі, який був укладений А. Яблонівським і виданий на межі XIX–XX століть. У ньому представлені землі холмські, белзькі, подільські, волинські, київські та брацлавські. Цей атлас дає повне уявлення про розміщення населених пунктів українських земель, що входили до Речі Посполитої у XVI–XVII століттях. Зокрема на карті № 9 чітко видно населений пункт Папірня на р. Мика поблизу Радомишля, де й знаходилось власне паперове виробництво Києво-Печерської лаври.

Зараз в замку відтворено виробництво паперу. Виготовлені спеціальні форми-сита для його "відливу", що дає змогу кожному відвідувачеві музею отримати на згадку зроблений власноруч паперовий аркуш з "водяними знаками" у вигляді старовинного герба Радомишля.

29 жовтня 2009 року в Радомишлі поблизу місця, де стояла лаврська папірня, був відкритий пам'ятник Єлисею Плетенецькому. Це єдиний в Україні пам'ятник на рухливій водній поверхні. Відкриття відбулося в день 385-ї річниці з дня смерті архимандрита. Пам'ятник освятив митрополит Київський і всієї України Володимир Сабодан (УПЦ МП) [5].

Нині пам'ятник є частиною історико-культурного комплексу "Замок Радомишль". У ньому була відтворена технологія XVII століття з виробництва паперу, на якому друкувалися старовинні українські книги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Історичне краєзнавство в Українській РСР / П.Т. Тронько, В. О. Горбик, О. І. Лугова та інші; Відповідальний редактор П.Т. Тронько; АН УРСР; Інститут історії. – Київ: Наукова думка, 1989. – 240 с.
2. Уривалкін О. М. Історичне краєзнавство. – Ніжин, 2002. – 157 с.
3. Дем'янчук Г., Дем'янчук А., Дем'янчук Б. Українське краєзнавство: сторінки історії. – К, 2006. – 296 с.
4. Молодик В. Біля колиски книгодрукування // "Діяльність бібліотек по збереженню культурної спадщини і відродження духовності народу". Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції. – Житомир: ВКФ "Поліграфіка", 1996. – с. 30-32.
5. Біля першої в Центральній Україні паперової фабрики постане пам'ятник її засновнику – архимандриту Єлисею (Плетенецькому) // Православ'я в Україні, 23.09.2009.

УДК 378.14

СОРОКА А.

Наук. керівник: Миценко Д.В., к.пед.н.

м. Житомир

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Сьогодні серед української педагогічної громадськості, на сторінках педагогічної преси і навіть у змісті нормативних документів, що регламентують розвиток освітніх процесів, досить часто можна натрапити на тезу про необхідність запровадження компетентнісного підходу.

Проте цей термін є для нас досить новим і невизначеним. Поняття компетентнісної освіти або освітньої компетентності прийшло до нас із зарубіжних країн, де його широко вживають і досліджують уже понад десять років. Поки що в українському освітньому просторі недостатньо представлені книги чи статті, присвячені цій проблемі, особливо написані українською чи перекладені з європейських мов. Адже зрозуміло, що перш ніж говорити про "запровадження підходу до практики навчання в національній школі", необхідно розібратись у сутності ключових понять і положень такого підходу.

Традиційно завдання шкільної освіти визначалися набором знань, умінь і навичок, які має опанувати випускник. На сьогодні, такий підхід виявляється недостатнім. Соціуму (професійним навчальним закладам, виробництву, сім'ї) потрібні не всезнайки і базіки, а випускники, готові долучитися до подальшої діяльності, здатні практично розв'язувати життєві та професійні проблеми, що постають перед ними [4].

Багато в чому це залежить не від отриманих знань і вмінь, а від додаткових рис та вправності, на позначення яких і вживають поняття "компетенції" та "компетентності", що відповідають розумінню сучасних завдань освіти.

Компетенція – це коло питань, явищ, у яких людина компетентна, має відповідний рівень пізнання й досвід. Наприклад: освітня компетенція учнів, педагогічна компетенція вчителя, медична компетенція лікаря тощо [2].

Компетентний: 1) той, хто знає, обізнаний; авторитетний у певній галузі; 2) фахівець, що володіє компетентністю [3].

Компетентність – це здатність встановити й реалізувати зв'язок між "знанням – умінням" і ситуацією. Компетентність – це не специфічні предметні вміння та навички, навіть не абстрактні розумові дії або логічні операції, а конкретні, життєві, необхідні людині будь-якої професії та віку.

Рівень освіченості, особливо за сучасних умов, не визначається обсягом знань, їх енциклопедичністю. Із позицій компетентнісного підходу рівень освіченості визначається здатністю розв'язувати проблеми різної

складності на основі наявних знань. Компетентнісний підхід не заперечує значення знань, але він акцентує увагу на здатності використовувати здобуті знання.

У світовій освітній практиці поняття компетентності є центральним. Ключові компетенції, визначені на симпозиумі "Ключові компетенції для Європи" (1996 р., м. Берн), ознаменували загальносвітову тенденцію оновлення освітнього процесу. Розробник компетенцій Г. Халаж розглядає їх формулювання як відповідь на запити Європи (збереження демократичного відкритого суспільства, мультилінгвізм, мультикультура, нові вимоги ринку праці, розвиток комплексних організацій, економічні зміни тощо) [5].

До п'яти ключових компетенцій, якими мають володіти молоді європейці (за рішенням Ради Європи) належать: політичні й соціальні компетенції; компетенції, пов'язані з життям у багатокультурному суспільстві; комунікативні компетенції; компетенції, пов'язані зі стрімкою інформатизацією суспільства; здатність навчатися протягом життя.

Основні принципи компетентнісного підходу в освіті можна сформулювати в наступному вигляді:

- освіта для життя, успішної соціалізації в суспільстві та особистісного розвитку на основі засвоєння учнями соціально значущих умінь (компетенцій);
- оцінювання для надання можливості учневі самому планувати свої освітні результати й удосконалювати їх у процесі постійної самооцінки;
- різноманітні форми організації самостійної, осмисленої діяльності учнів на основі власної мотивації та відповідальності за результат;
- матрична система управління, делегування повноважень, залучення батьків, учнів і людей із зовнішнього оточення до управління освітою та оцінювання діяльності, свобода вчителя у виборі засобів прищеплення учням соціальних пріоритетів (компетенцій) [1].

Перехід до компетентнісного підходу означає:

- переорієнтацію з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі;
- зміцнення акценту з накопичування нормативно визначених знань, умінь і навичок на формування й розвиток в учнів здатності практично діяти, застосовувати досвід успішних дій у конкретних ситуаціях.

Результати навчальної діяльності розглядають як особисті досягнення учнів. Важливим стає не наявність у нього внутрішньої організації знань, а здатність застосовувати компетентності в навчанні та житті.

Отже, під компетентністю людини педагоги розуміють спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання. Вони дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв'язувати, незалежно від контексту (від ситуації) проблеми, характерні для пев-

ної сфери діяльності. Сформовані компетентності людина використовує за потреби в різних соціальних та інших контекстах залежно від умов і потреб щодо здійснення різних видів діяльності. Компетентна людина застосовує ті стратегії, які здаються їй найприйнятнішими для виконання окреслених завдань. Управління власною діяльністю веде до підвищення або модифікації рівня компетентності людини. Отже, компетентність – це результативно-діяльнісна характеристика освіти. Нижній поріг, рівень компетентності є рівнем діяльності, необхідним і достатнім для мінімальної успішності в досягненні результату.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байбара Т. М. Компетентнісний підхід в початковій освіті: теоретичні засади / Т. М. Байбара // Початкова школа. – 2010. – №8. – С. 89-92.
2. Бібік Н. М. // Науковий часопис НПУ ім. Михайла Драгоманова. – серія 17 (вип. 17). – 2010. – С. 16-22.
3. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1-4 класи. – К.: Початкова школа, 2006. – 432 с.
4. Гудзик И. Ф. Компетентно ориентированное обучение русскому языку в начальных классах (в школах с украинским языком обучения) / И. Ф. Гудзик. – Чернівці: Видавничий дім "Букрек", 2007. – 496 с.
5. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті: світовий досвід та українські перспективи: [б-ка з освітньої політики]; під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: К.І.С., 2004. – С. 66-72.

УДК 330.342.146:241

ХОМІК В.

Наук. керівник: Шкіль С.О., к. філос. н.

м. Київ

РУСЬКИЙ МИР ТА ЙОГО ВЛИВ НА КОНФЕСІЙНІ ВІДНОСИНИ ЗА ЧАСІВ ЯНУКОВИЧА

Належні державно-конфесійні відносини – необхідна складова не тільки для побудови правової держави, покликаної забезпечити реалізацію права громадян на свободу совісті, а й для розвитку громадянського суспільства, адже церкви та релігійні організації, виконують не лише свою суспільну місію, а діють також як його інститути, є присутніми в соціальному житті, освіті, культурі, благодійній діяльності тощо.

Церковно-релігійна ситуація і стан міжконфесійних відносин значною мірою залежать від позицій державної влади стосовно Церкви та характеру державно-конфесійних відносин. У багатоконфесійній країні, якою є Україна, за умов, коли релігійний характер поширеності основних конфесій збігається з відмінностями соціокультурної ідентичності та геополітичних орієнтацій жителів регіонів країни в коор-